

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și administrațiunea :

Brașov, piața mare Nr. 22. „Gazeta“ iese
Mereurea, Vinerea și Duminica.

Prețul abonamentului :

Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe
trei luni 2 fl. 50 cr. Teri esterne pe șase
luni 14 fr., pe un an 28 franci.

Anul XLVII.

Să prenumera :

la poștele c. și r. și pe la dd. corespondenți.

Anunțurile :

una serie garmondă 6 cr. și timbru de 90
cr. v. a. pentru fiecare publicare. — Scri-
sori nefrancate nu se primesc. — Manu-
scripte nu se retrămită.

Nr. 14.

Vineri 3 (15) Februarie

1884.

Brașov 3 Februarie st. v.

Intimitatea ce se vedea până acum în relațiile Maghiarilor cu Germania a dispărut și a făcut loc unei pronunțate neîncredere, de când tipetele de durere ale elementului german prigonit din Ardél și Ungaria au aflat un ecou așa de puternic între conaționali din marele imperiu. Șcimă că aceste tipete au produs în Germania Reuniunea școlară (Deutscher Schulverein) care are de scop o sprijini pe Germanii asupriți ajutându-le școlile cu bani și cu cărți. Această reuniune își ține în totu anul adunarea generală, în care se disting bărbai însemnați cu discursuri puternice și infăcarate.

Așa țin în adunarea generală din urma, a 3-a, un discurs deputatul din parlamentul imperiului german Frideric Kapp. Reproducem concludsiunile acestui discurs interesant și instructiv după „Sieb. d. Tagbl.“ Comentariul și-lu pôte face cetitorul însuși. Deputatul Kapp dise :

„De câțiva ani am încheiat o alianță cu Austro-Ungaria, care dorim să fie durabilă. Spre acest scop trebuie să existe reciprocitate între cele două imperii. Dér noi nu putem privi de amic și de aliat pe acela, care asupresce pe conaționali noștri, pe Germanii din Transilvania. Această nu-o putem suferi ca națiune, care are onóre, consciința și sémțu pentru conaționali săi și eu socotesc că această nici nu vom suferi-o ! Dcă este ca alianța ce am încheiat-o cu Austro-Ungaria să fie durabilă, atunci trebuie să înceteze nedreptățile maghiare comise contra conaționaliilor noștri...”

„Firesce noi n'avem nici un drept să ne amestecăm în treburile interne ale Austro-Ungariei, dér nimeni nu ne va lua în nume de réu, că ne interesăm de cele ce se petrec în intrul acestei monarhii. Și trebuie se-o spun : s'au întemplat în timpul din urmă lucruri, s'au ivit curenturi, cari sunt îndreptate direct în contra Germanilor. Este óre numai o întemplană că în Austria, după ce Ungaria a capetat o pozițiune impunătoare, se îndreptă în contra Germanilor și Cehii, Polonii, Slovenii și alte „popóre interesante“, în acelaș mod (? ! Red. „G. T.“) ca și Maghiarii ? Cel mai réu lucru este însă, că chiar în armata austriacă se arată deja simptome, cari dovedesc că agitatorii slavi și maghiari lucrăză nu fără succes, ca se strice și această fortărăță, cea mai tare, a statului austriac prin certele naționale. Limba germană, în comandă și în comunicare, este pentru acești domni un ghimpe în ochi. În urma naționalisării școlilor populare în Ungaria, Boemia, Galiția încă de multu nu mai sunt suboficieri de ajuns, cari se cunoșcă bine terminii necesari germani. Asemenea se sémte deja lipsa de oficeri, cari se vorbescă limba germană. Naționalisarea școlilor secundare în Boemia, Galiția și Ungaria înaintându foarte iute, nu va trece mult până ce și-o parte mare din corpul oficerilor nu va mai vorbi nemțesce... Dcă va fi subminat unitatea armatei austriace, atunci susțin, că Austria nu mai e capabilă de alianță. Căci ce ajutor se așteptăm în ora pericolului dela dușmanii germanismului, dcă vor decide și în armată, după cum decidă acum în politică ?”

„Dcă Maghiarii se pórtă atât de réu cu conaționali noștri, se pôte lesne întemplană ca Germanii să le întorcă dosul tocmai în cestiunea financiară, care îi dore mai tare. Un stat ca Ungaria are totdeauna lipsă de bani. Cine a mijlocit până acuma Maghiarilor impru-

muturile pe la bursele europene ? Viena, Berlinul și Francfurtul ! De ce este ađi bursa față de conversiunea rentei de aur ungară așa de indiferentă, încât această mesură e aproape a face fiasco ? De ce îi este așa de greu Ungariei, de a contracta noue împrumuturi în străinătate, de ce trebuie se primescă condițiunile cele mai nefavorabile ? Pentru că bursele europene nu mai au încredere în solvabilitatea unei țeri numai pe jumătate dezvoltată, slab cultivată c'unu guvern risipitor și cu o administrațiune rea !”

„...Credú óre Maghiarii, că va fi posibilu de a susține alianța cu Germania pentru durată, dcă continuă de a asupri pe conaționali noștri, pe Sașii din Ardél ? — În locul simpatiilor de mai înainte s'a și vėritu o neîncredere periculósă. Dela neîncredere până la totala înstrăinare și recelă nu este decât un mic pas. Nu este o adevărată nebună de a pretinde dela Germanii din Ungaria se și părăsescă cultura lor universală și se se maghiarizeze ? Și óre sunt Maghiarii așa de tari, ca se cuteze, într'o țera poliglotă ca Ungaria *, în care facu cam a treia parte a populațiunii întregi, de a călca drepturi și legi după plac ? În această privință întemplanțele din Croația au aruncat o lumină foarte rea asupra stărilor unguresci.”

„Germanii în Ungaria s'au purtat în modu leal și rezervat ; dcă înse lucrurile vor merge totu așa, dcă tiranisarea Germanilor se va continua, dcă li se confiscă averea și li se ia constitutiunea comună, rămănea-vor óre Germanii totu așa de liniștiți ? Conaționali noștri trebuie să lupte mai departe cu tăria și me bucur, că până acum au remas tari, trebuie să evite ori și ce împăciuire séu ori și ce compromis — împăciuire nu este cuventul nimerit — ei trebuie să persiste că se li se dé dreptul lor până la punctul de pe i. Ear noi trebuie să-i sprijinim în această pretensiune și să pașim față de Europa ca pază morală a lor și să dicem : așa e bine și această trebuie să se întemple, atunci conaționali noștri vor dobândi drepturile lor și atunci ne-am făcut datoria nu numai pentru noi, ci pentru întreaga lume cultă și în acestu sensu aideți să continuăm opera noastră. (Aplause.)”

Actu nou de „înfrățire“.

„Telegraful“ din Sibiu, prin o curioasă adopțiune, devenit frate cu „Viitorul“ din Budapesta, adoptat și acesta încă înainte de botez — cu șială prefăcută și cu lacrimi mesteșugite se „plange“ în Nr. 6 asupra violenței celei mai noue a ministeriului unguresc. Șială și lacrimile „Telegrafului“ vor folosi puțin de totu némului românesc.

Nu mai este necunoscut, că Escelența sa dl ministru Trefort prin o ordonanță motivată cu „sic volo“ a luat dela archidieceasa gr. or. transilvană la sine cu totul împărțirea ajutorului de stat.

Acestu ajutor a fost esoperat dela guvernul austriac de neuitatul și nemuritorul metropolit Andrei Șaguna la 1861. Ajutorul acesta după rescriptul celu d'ântaiu din 29 Maiu 1861, se împărția de arhiepiscopul dimpreună cu consistoriul archidiecean din Sibiu, fără de nici un amestec din partea guvernului austriac. E de însemnat, că pe atunci bi-

*) Se vede, că deputatul german na cetitu scrisóra d-lui Trefort cătră episcopul Szabo și de aceea a remas totu cu ideile „învechite“ ce și le-a formatu dnspre Ungaria din „falsele“ manuale geografice germane ! ?

serica greco-orientală română încă nu avea autonomie recunoscută prin legile țerei și nu era organizată cu lege fundamentală (stat. org.) și cu legi speciale (regulamente), cu sínóde și congrese.

După dualismă, câtu a trăit arhiepiscopul Andrei Șaguna și chiar și sub Ivacicovic, biserica orientală română n'a suferit nici o știrbire în drepturile ei.

Anul 1875 alu doilea, de când actualul arhiepiscop s'a suitu în scaunul arhiepiscopesc, fără de nici un privilegiu și fără de a scí biserica gr. or. română din Transilvania ceva, s'a pomenit ca din senin, din partea ministeriului cu unele restricțiuni, cari priviau împărțirea ajutorului de stat.

Lucru ciudat ! Restricțiunea această s'a ivit deodată cu memorabila sistare a alegerilor de protopresbiteri, puse la cale de consistoriul archidiecean, pe baza unui conclusu alu **sinodului** archidiecean.

Escelența Sa d-lu ministru prin pasul celu d'ântaiu în specialitatea ajutorului a câștigat încredere în omnipotența sa, mai ales, dcă se va fi sciutu sprijinit și de vre-unu papă aspirant, nu la infalibilitate, ci la comoditate pe tronul sântit, adăpostit la un bra ministerial.

Astfelu introducându-se dismembrarea organismului bisericesc pe nesemțe, nu e mirare, dcă d-lu ministru a cređut a cum timpul celu mai potrivit pentru alu doilea pasu cătră distrucțiunea organismului bisericeii gr. or. române din Transilvania și Ungaria.

Planul e de minune ! Ántaiu trebuie atacat, fără mare șgomotu, trupina metropoliei române. căci isbutind cu distrugerea acesteia, isbutesc cu distrugerea întregului edificiu metropolitanu român. Aici unde e trupina metropoliei a fost rezistența cea mai mare și în trecut. Aici s'a făcutu cea d'ântai recristalișatiune a metropoliei gr. or. române, aici trebuie dera isbitu mai ántai și mai cu tăria. Cine are fortărăța, are și glasiurile, va fi cugetat șiretul d. ministru, séu cei ce cugetă pentru densul.

Că a cum a alesu timpul, încă își are importanța sa. Ori și ce om, cu câtu de puțină pėtrundere, a putut vedé dela restricțiunea împărțirii ajutorului de stat din 1875, vėrită pe nesciute și combinată cu încercarea de a înfrange autoritatea sinodului și consistoriului archidiecean, că se tractă de începerea unei campanie în tota forma contra metropoliei ortodoxe române. De pe atunci s'au făcut și cele d'ântai încercări și pentru a se luă „Telegraful“, ca să se prefacă din organu alu archidieceii și Metropoliei, organu alu arhiepiscopului și prin consecență, după cum dovedesc faptele astăđi, organu alu guvernului unguresc.

Să observăm puțin procederea cea combinată.

Escelența sa d-lu ministru Trefort reformând împărțirea ajutorului de stat a început a împărți singur ajutor, la recomandarea subprefecților, și a notifică consistoriului archidiecean numai simplu dispozițiunile sale, ca să se orienteze la împărțirea sumei ce mai rămănea de împărțit.

Escel. Sa d-lu arhiepiscopu ca consiliaru intimu alu Mai. Sale, ar fi trebuit să scie încă înainte, că ministerul are intențiunea să modifice normativul împărțirii ajutorului de stat, séu dcă n'a sciutu și n'a putut scí, trebuia să se pună în fruntea bisericeii sale și să pro-

testeze contra unui afrontu ministerialu față cu o arhidieceasă. Nu se scie, decât Pré Sântia Sa a făcutu vre-unu pasu în privința acésta. Tótă lumea a cetitū însē prin diare, că Sino-dulū arhidieceasanū a decisū sē se facă o reprezentatiā la pré înaltele locuri și se se cēră restituirea de **status quo** în privința ajutorului de statū. Decā o reprezentatiā de feliulū acesta se va fi vēdūtū vre-odatā la pré înaltele locuri, nu s'a sciricitū niciodatā; sigurū însē este, că ceea ce a făcutū ministrulū a remasū așa precum a făcutū.

D-lū ministru Trefort, am informațiuni demne de credință dela Budapesta deadreptulū, ca vrășmașū mare ce ne este, desconsiderā biserica gr. orientālă română. În ministeriulū sēu nici în despartēmētulū cultelorū nici într'alū instrucțiunei nu se aflā nici unū Românū ortodocsū. Causele în cari bisericele nōstre se asuprescū din vreo parte sēu de altā le face uitate, ca se nu dīcū, că pārtinesce partea contrarā, cândū însē e ca sē-și arēte puterea față cu ortodocsii, se amestecā până și în procese divorțiale.

Și în timpulū cândū se întēplā lucruri de feliulū acesta „P. Ll.“ și alte diare guvernamentale publicā serii de articuli și corespondențe, îndreptate în contra bisericei gr. or. din Transilvania, presentāndu-o publicului guvernamentalū nu numai netrebnicā, ci chiarū și „periculosā“ statului.

Odinōrā se auđia vorbindu-se, că arhiepiscopulū de acum alū bisericei gr. or. române a luatū asupra-și a dā o desmintire corespondențelorū necălite, îndreptate în contra bisericei pāstorite de dēnsulū.

Ași! Vorbā sē fie!

Desmintirea nu credū, că s'a datū până în diua de astādi; din contrā se vorbesce, că mai târđiu însuși metropolitulū și arhiepiscopulū actualū alū bisericei gr. or. române ar fi recunoscutū, că corespondențele ar fi isvoritū dela unū anumitū Petrovici, secretarū metropolitanū substitutū în loculū lui Măcelariu, fostū secretarū metropolitanū.

Planulū de atacū, și mai târđiu de navalā, asupra bisericei ortodocse din Transilvania și Ungaria, este așadēr pregātītū și bine alcătuitū de multū.

A hesitatū d-lū ministru! Adecă — — n'a hesitatū; a pāșitū numai linū și fără sgomotū mare, ca pisica, submināndū și precum se vede neperdēndū nici contactulū cu aliații sēi din lāntrulū bisericei. Ministrulū, până aci nu se pōte dīce că a fostū nerābdătorū. Decī a și așteptatū până i s'a datū signalulū. „Ich komme spät, aber ich komme doch“ va fi gānditū d-lū ministru spre a 'și risipi neliniștea, de care se vede a fi fostū cuprinsū de multe ori de dece ani de diare. Astā vērā însē totuși pare că a începutū a i se urf și de dīcala nemțescā și a începutū a solicitā.

Signalulū i s'a și datū, scurtū după solicitare.

Cum?

Acésta, celū puținū pentru o sēmā de omeni, ne inițiatū în arcanele ministrului și a le clienților sēi, este unū secretū. În publicū până acum n'a strābatutū decâtū că ministrulū a cerutū dela metropolitulū românū alū gr. ortodocsilorū „regularea“ „Telegrafului Românū“. Comentare, nici lungi, nici scurte, nu vorū fi de lipsā pentru dilucidarea conceptului „regulare“, cum o înțelege d-lū ministru.

Escel. Sa présānțitulū metropolitū, care n'a fostū nici cândū neaccessibilū pentru inspirațiunile ministeriale, n'a avutū inimā inpetritā nici pentru solicitarea acésta. Dela 1874 încōce s'au pututū vedē în diverse rēnduri, în fruntea „Telegrafului Românū“, ordonanțe, avertismente, cari mirosau cātū pe colo a înclinare cātrā soiulū „regulărilor“ dorite de ministru. A fostū dērā o întēlnire cum se întēplā între spiritele cele mari, cari pōrtā unū cugetū în capete. Solicitarea Esceleței ministeriale și idea de predilecțiune a Pré Sântiei Sale se imbinarā ca „duoi brađi într'o tulpinā“ în „regularea“ „Telegrafului Românū“.

Multū timpū publiculū erā la îndoielā și chiarū rētăcire în ceea ce privia „dragostea“ présānțitā pentru „Telegrafului Românū“, în deosebi pentru redactorulū alungatū. Lumina

ināsē s'a făcutū cândū pentru anulū din cei mai bunī articuli, cari a resunatū în inimile tuturorū Românilorū, solicitarea ministerialā cu predilecțiunea présānțitā s'au unitū a delăturā pe unū redactorū aședatū de metropolitulū Andreiu Șaguna și întāritū în postulū de redactorū de acelu bārbatū mare prin testamentū.

Adevērulū sē-lū vorbimū, nici ministrulū n'a fostū nerecunosctorū. Pré Sântia Sa la trei, patru diare, după bravura cea mare a alungārei unū redactorū pentru signalulū că numai sunt cāni în giurulū strungei, a primitū prin postā 14,000 fl. dela ministeriū, „împrumutū“.

O mână spalā pe ceealaltā și amēnuoe m... obrazulū!

„Acum e timpulū“, va fi dīsū dlū ministru Trefort, „am basa de operațiune! Nu e tocmai lucru cavalerescū a atacā pe cei desarmați însē... e „diplomaticū“ a folosi ocașiunea datā.“ Decī acum în era „înfrățirei“, bōlā, de care pātimesce și „Tel. Rom.“ de astādi, ca și frăține-sēu, „Viitoriul“, dlū ministru a aflatū cu cale a pāși la unū atacū mai decidētorū.

Prin o ordonanță dlū ministru a desbrăcatū biserica arhidieceasanā gr. or. de autoritatea ei de a calificā pe preoții sēi, decât sunt demni de a primī ajūtore. Solgābirēulū are sē decidā de aci încolo. Și decisiunea solgābirēului va fi că numai acei preoți vorū fi calificați a primī ajūtore, cari vorū lucrā pentru guvernū.

Biserica are așadēr, sē fie degradatā la o agențiā de corțeșitū pentru viitōrele alegeri în favorulū guvernului.

Dlū ministru Trefort de și nu este unū Bismarck ungurescū a gācit' o de astādātā cu solicitarea Dniei Sale i-a succesū a nimici „Telegr. Român“, destinatū a apērā interesele și bisericesci și scolare și naționale ale Românilorū. Mai multū. Prin micimea sufletescā a Pré Sântiei Sale, a arhiepiscopului actualū și prin neprevēderea a cātorva sateliți, desertāți din garda șagunianā, a adusū lucrulū, ca organulū creatū de Românulū Șaguna pentru Românī și din concursulū sudōrei Românilorū sē lupte **contra Românilorū**.

Opera sē nu credā nimenea, că este sfērșitā. Ea este abia începutā. Nici remunerațiunea nu se pōte mārđinī la 14,000 fl. „împrumutū“. Acești creștari sunt unū bacșișū datū înainte. „Resplata“ are sē urmeze.

Dlū ministru a scāpatū de unū organū, care alarmā lumea, și are mulțāmirea alū vedē prefăcutū într'unū organū, care cu îndrāsnelā prefăcutā își ia avēntū a combate unele fapte ale guvernului ungurescū. Organulū, transformatū după placulū ministrului, are norocirea sēu nenorocirea, de în momentulū cândū ar fi sē accentueze ceva, i se innēcā cuvēntulū în gātlegiu. Pārintele metropolitū, audū din altā parte, că prin „ōmenii sēi“, a esprimatū speranța că Românii (fiindū lași) se vorū dedā și cu împregiurările cele nouē, vorū mai lārmuī vre-o sēptēmānā, duōē și apoi vorū tăcē. Lucrurile se potū continua dērā după dorința ministerialā frumosū, căci „lași“ fii sufletesci ai Pré Sântiei sale vorū sberā o sēptēmānā, duōē și apoi vorū tăcē. Dlū ministru pōte că este deja asiguratū, că pōte tăiā și lemne pe Romāni, și ei vorū suferi și acésta.

Idei de acestea „drāgalase“ se pōte că vorū fi cunoscute și susū în biroulū ministerialū spre orientare.

Cu așa orientare fiindū inzestratū, d-lū ministru, negreșitū, va continua opera sa în meritū. Pentru că, și acésta nu trebuie scāpatū din vedere, d-lū ministru, care la 1874 a întevenitū prin unū comisarū **detectivū**, la ocuparea scaunului metropolitanū și arhiepiscopescū; care de atunci încōce deja s'a interesatū nu numai de biserica gr. or. română, dēr și de cea serbescā, cum sē le pōtā surpā autonomia; care și-a pusū omeni sē-i facā studii „canonice“ în „P. Ll.“ și în alte diare maghiare, numai ca sē popularizeze în opiniunea publicā ungurescā absolutismulū episcopalū și în biserica ortodocsā orientālă cum este în cea occidentalā — țintesse cu stāruintā la scopulū de a nimici adāpostirea credincioșilorū romāni și sērbi în bisericele lorū. Cu „slugile“ ce și le-a ridicatū prin influența pe tronurile sântite, în Sibiiū și în Carloviț, este convinsū, d-lū ministru, că va duce la desēvērșire marēta ideā maghiarā, de a stērpi naționalitățile de pe teritoriulū celū sacru alū Transilvaniei și Ungariei.

Cine a priceputū corespondențele din „P. Ll.“, scrise mai anțertū din Sibiiū, și cine cunōce intențiunile „patrioticului“ ministru, nu va stā nici unū momentū la îndoielā, că și acele facū parte întregitōre din complicatulū, dēr calculatulū planū în contra autonomiei bisericilorū orientale din Ungaria și Transilvania, cātrā a cārui sfērșitū înaintāmū din anū în anū.

Cu formaliiile, cu preambulele amū fi dēr gata. Acțiunea cea mai de aprōpe va fi o isbiturā în însuși edificiulū, în însuși organismulū bisericei gr. or. române. Sē fimū pregātītū dēr!

Și cum nu ar încercā d-lū ministru și meritulū acțiunei sale, cândū este atātū de bine sprijinitū? De altā parte pentru ce sē abdicā dēnsulū de o ideā „salutarā“ de a conduce bisericele ortodocse, mână în mână cu metropoliții sei decâtū de metropoliți mână în mână cu consistoriile, sinōdele și congresele, în care Românii și Sērbii, **horribile dictu**, vorbescū în limbile lorū, ba scriu și protocolē romānesci și sērbesci. O limbā naționalā a naționalităților din Ungaria se îndrāsnescā a stā în cale (!) limbei universale (?) maghiare, care în scurtū timpū are sē fie imbrățisatā (!!) de diplomațiā din tōtă lumea (!?!). În adevērū unū spinū limba naționalā, spinū, care pricinuesce chinū și buba, de care nu pōte odihni nici unū șovinistū maghiarū, dintre care celū d'antāiū, după d-lū Tisza, e d-lū Trefort.

Ceea ce Eōtvös a făcutū în „bolunđiū“, d-lū Trefort vrea sē nimicēscā prin „okoșagulū“ sēu, vrea sē se scape odatā de constituționalismulū bisericilorū ortodocse și prin acésta sē „promoveze“ cestiunea naționalā a Românilorū la contopirea în cazanulū maghiarisārei. Cu alte cuvinte: sē se înfrățescā Românii cu Maghiarii încātū de Romāni nici pomanā sē nu mai fie!

Pentru tōte acestea „Tel.“ din Sibiiū „plānge“, dēr plānge lacrimi de precauțiune. Nu se „pronunță“, ci așteptā „vocea bisericei“.

Ce frumosū este acésta dela „Tel. Rom.“ de ađi!

Dēr ni se spune și pentru ce precauțiunea. Cestiunea e fōrte „delicatā“, și fiindū fōrte delicatā pōte, că după „Telegrafului Românū“ de ađi nici nu ar fi bine sē se mai discute. Mai cu cale va fi pōte a se țermuri „Tel.“ pe lângā povețe „patriotice“, date diarelorū, cari ar îndrāsni a-și implāntā ghiarele și în cestiuni „delicate“.

Dupā „Tel. Rom. de ađi, mai scii, respective după înaltū présānțitulū sēu redactorū, va fi dōrā la locū, decât biserica gr. or. romānā ar respunde dlui ministru Trefort cu o adresā de mulțāmītā, în care sē se dīcā, că „tumultuanții“ și „resvrătitorii“ de Romāni sunt fericitī, cândū pārintesculū ministru fi cērtā așa de aspru, pentru că certāndu-i aspru dovedesse că îi și iebesce aspru!

La o parte cu gluma! Timpulū în care trăimū e fōrte seriosū!

Sē nu așteptāmū lovitura de mōrte, ci prevenindu-o sē alergāmū la loculū, de unde amū redobēnditū metropolia, de unde amū dobēnditū constituțiunea bisericei, așa precum o avemū încă astādi, și loculū acesta sunt **treptele tronului** împērātescū și regescū. Acolo sē ne plāngemū asupra acelorā, cari vorū din Romāni sē facā numai unū materialū de plāsmuitū Maghiari, cum face olariulū ole din lutū! Acolo sē ne plāngemū că pe cândū noi amū vrea sē fimū omeni pacinicī, sē ne vedemū de datorințele nōstre ca creștini și ca cetățeni ai statului, administrațiunea consiliarilorū de astādi ai tronului, prin instrumentele sale, ne agitēzā neincetatū cu planurile lorū fantastice de a face din noi Maghiari, și ne amenință instituțiunile, după cari noi amū fostū și vremū sē fimū și creștini bunī și cetățeni credincioși și de omeniā. Sē spunemū că monarchia are lipsā mai antāiū de cetățeni de omeniā și aderenti, vorbescā ei ce limbā vorū vorbi. Sē spunemū acolo, că noi vremū culturā, civilizațiune dēr nu numai limba ungurescā seacă, care singurā nu este în stare de a promovā nici culturā, nici altceva, din cauza sērăciei, de care însuși pātimesce!

Tronulū de duoi secolī încōce scāparea nōstrā, în tōte necasurile nōstre, ne va auđi, pentru că scie credința nōstrā și cunōce bravura nōstrā și sperāmū că ne va și mārđināi.

Māngāerea tronului va promovā adevērata

înfrățire, înfrățire care e dorită de toți locuitorii patriei fără deosebire de naționalitate, afară de cei ce pățimesc de bola șovinismului.

Diamandi I. Manole,
deput. al Sinodului.

Cronica evenimentelor politice.

Correspondentul lui „P. Lloyd“ negă, că generalul Klappa a avut o misiune oficială la București. Cătu pentru nouele junctiuni de drum de feră proiectate Klappa s'a convins, că guvernul român este în principiu pentru ele, dăr nu voiesce se prezenteze parlamentului un proiect nou de căli ferate înainte de construirea linielor ce sunt deja votate. Deocamdată adauge coresp., guvernul român a promis a largi și îmbunătăți șoseaua, ce duce dela Pétra peste munții moldoveni în Ardélu ca se pótă înlocui încâtva provisoric lipsa unei căli ferate. — Noue nu ne vine a crede, că generalul unguresc a stat așa de mult la București numai pentru atâta lucr!

Afacerea averilor „Propagandei române papale“ nu s'a desfașurat spre mulțămirea Curiei papale. Marile moșii ale propagandei prețuite la 10 milioane livre au fost suse. în urma sentinței curții de cassatiune convertirei de renta legale. Posesiunile acestei „Propagande“ cadă sub legea italiană privitoare la secularizarea moșilor ce se dică ale „mănei mörte“; împrejurarea, că capitaliele adunate sunt de origine cosmopolită, că ele servesc pentru susținerea misiunilor în țeri străine și pentru tipărirea de catechisme și tractate în 250 de limbi n'a avut nici-o influență asupra sentinței, care s'a pronunțat conform legilor existente italiene.

Ministrul de răboiu alu Serbiei pregătesce un proiect de lege, prin care se otăresce formarea a cinci bataliōne nōue. Fiecare divisiune e sporită cu un batalion și armata permanentă e redicată la 20 bataliōne. Patru bataliōne formă o divisiune. O comisiune de artileria, compusă din generalul Nicolici și patru oficeri superiori de artileria, se duce dălele acestea în Germania, Belgia și Francia, spre a cumpără tunuri pentru 40 baterii de câmp și șese de munte.

Scirile cele mai nōne sosite din Egiptu ne spun, că trupelor egiptene le merge förte rău. Din Suakim se telegrafază, că guvernorul dela Sinkat, Tefvik-pașa a preferit mai bine mörtea decât să se predă insurgenților. Elu a aruncat în aer forturile și tōte tunurile le-a făcut nepracticabile și dupa aceea a întreprins un asalt cu 600 de ómeni, cari au fost toți măcelăriți de cătră insurgenți. Scirea despre căderea fortificațiilor dela Sincatu a produs mare iritațiune în Londra. Îndată s'a ținut un mare consiliu de miniștri și se dice că miniștrii au decis să se trāmită îndată trupe englese la Suakim.

Din parlamentul României.

Ședința dela 28 Ianuarie a. c.

D. C. A. Rosetti: D-lor deputați! Am cetit alaltăieri, din întēmplare, o liniă scrisă de ilustra și grațioasă nōstră regină și acea liniă cuprindea cuvintele următoare: „Din focul adversității se ridică flacăra iubirei“ (aplause). Mi-am permis să comit indiscrețiunea de a spune națiunei cugetările acestei femei (aplause) care, decă n'arū fi pe tron, ar fi pusă pe alt tron și mai mare de națiunea întrégă (aplause), Domnilor, geniul după mine e geniu, pentru că sörbe din capetele și inimile omenirei adevărul și simțimentele, și de aceea geniurile sunt nemuritoare.

Mi s'a dat și mie fericirea de a trece prin nemeritate suferinți — am dăsu fericire căci stăruesc în credință, că adevărata lumină, mai cu sēmă a inimei, nu vine de cătu prin arșița suferințelor (aplause). Numai celui ce a suferit mult și ceva mai greū i se ertă mult (aplause).

Calea, care mi-au deschis-o cuvintele Reginei nōstre, — eră se dică un cuvēntu pōte mai frumos și ilu dică: — ale Carmen Silvei, m'a făcut să cutez să se spun, că prin suferințele mele am dobândit fericirea de a cunoșce, cătu de nobilă este născută națiunea română, poporul român; m'a făcut să cunosc, și viu se v'o afirm aci prin experiență, că nobilitatea, sēu ca se vorbesc mai romănesce, bună-

tatea inimei Românilor este unu ce înăscut, unu ce mare, și că nici o suferință n'a fost, în care se nu găsesce cele mai nobile rēsplătiri, în acea chiar, cari erau protivnicii mei politici. Eu, d-lor, pe lângă această fericire, am avut încă una, că am găsit mângăere și alinare dela o mulțime de străini de prin alte țeri, și chiar acuma am primit dela ómeni, dela străini însemnați și din tōte clasele din străinatate, și că nici aci n'a rămas unu din aceea, cari s'ar crede, că sunt inimicii mei politici, care se nu mi arate iubire romănesbă. (Aplause) . . .

. . . Acum d-lor voi profită de această lovire cu totul mică, că se mă silesce, pe cătu mă iertă slabele mele mijlōce, să revin la cuvintele Dōmnei Carmen Silva, că din focul adversității se urcă flacăra iubirii și totu deodată se profită de această ocaziune spre a-mi vērșă în sinul D-vōstre unu altu foc, ce ilu am de mult și despre care n'am vorbit nimeni până acum:

La 1867, decă nu mă înșel, Adunarea națională a cređutu, pentru ca să facă educațiunea națiunei, să -m dea o rēsplătire națională și, cum a dăsu ieri primul nostru ministru, între cei d'antăi propunători erau din acei, cu cari pe tērēmullu politicu, eram adversari; prin urmare vedeți, că cu dreptu cuvēntu a dăsu ieri primul ministru, că adversarii români precum am vēđut-o și între adversarii Italiani, mai multu chiar de cătu între adversarii francesi, au fost mai drepti cătră adversarii lor; numai în Italia, am vēđut acestu nobil simțimentu între adversari și în România (aplause).

Atunci, domni mei, odată ce ați dat națiunei instrucțiunea, ce voi ați să îi dați prin acel votu, am cređutu, că pot să ieu și eu o mică parte pentru a complectă instrucțiunea ce voi ați să dați națiunei și să declin acea onōre. Am dăsu, Camera a făcut educațiunea națiunei dăcēndu-i, trebuie să dai rēsplătiri, ca să îndemni junimea să nu cugete la dēnsa, ci la interesele generale (aplause). Și mi am dăsu: Camera a făcut acestu mare faptu se dau și eu celor jun și celor în vērșă aceeași instrucțiune dăcēndule: nu vē ocupați de nimica, mergeți înainte pe calea vōstră, nu vē mai ocupați de familiile vōstre, căci națiunea se ocupă de dēnsese și cu acestu scopu am putut declină acea onōre.

Am mai avut unu altu cuvēntu acela fiindu-că este cam în defavōrea mea 'lū spun mai cu înlesnire — o ambițiune ca să 'm pot dice mie și se pótă vedē prin faptu fii mei, că prin sudōrea frunții mele 'i-am hrănit și le am făcut educațiunea și am mersu pe acea cale vre-o đeece ani; și am putut dă acestu învēmēntu fiilor mei, din nenorocire înse n'am putut merge până în capēt!

Aveam unu fiu bolnavu dela vērșta de 5 ani, mama lui a luptat 27 de ani și jumătate și pe tōtă ziua, pe tōtă óra 'lu renăscē din nou, 'lū smulgea din brațele mōrții și 'i dădea viață. Dăr, pentru ca se-o ajut în luptele ei, trebuia și multe și mari mijlōce pecuniare, am luptat să le indeplinesc dăr munca mea neproducēndu în destul am comis crima de a intră în datorii dăcēndu-mi: Decă 'lu voi scāpă le vom plăti împreună.

Adunarea deputaților condusă de nobilele ei simțimente a înțelesu pozițiunea mea și 'm-a redat acea rēsplătire națională, de care avusesem fericirea de a fi singuru în această țēră, care a refusat-o. În acele momente de slăbiciune am primit-o, dăr am spus atunci între altele, c'o primesc pentru ca ea să servescă de lecțiune fiilor mei, de o nouă îndatorire a lor cătră patriă, pentru ca să 'i lege să platescă ei, ceea ce eu rămăneam datoru națiunei. Eacă scuzele cari scōse din flăcările casei mele, mi-au dat curagiul să spun celor căroro nicodată nu le am rēspuns că nedrepti au fost în necurmatele atacuri ce mi-au făcut pentru aelū momentu de slăbiciune (aplause).

Am plătit amaru acea slăbiciune din două puncte de vedere. Unul, că pōte să se fi găsit vre-o adunare, care să cređă, mai cu sēmă în urma unei scōle nenorocite, care a bāntuit Europa dela 1830 încōce, că mai numai este nici unu om, care se nu pótă fi ademenit de unu interesu materialu. Dăr nu acesta a fost durerea cea mare, care mi-a adus acea șovăire de unu momentu, ci alta. Nu mi-a spusu nimic, dăr nu avea trebuință să-mi spună cătu a suferit fiul meu (Mircea), care a înțelesu, că pentru ca să-i scapă viața am fost făcutu acelū sacrificiu . . . iertați-mi, mă rog, aceste mărturisiri. Acum d-lor nu mai am nici o scusă, nu mai am nici cea mai mică apēsare, ca să mai pot comite o asemenea greșelă. Din contra, acum datoria mea este să scap onōrea . . . nu onōrea ei simțimentul de demnitate personală alu celor doi fii, cari mi-au mai rămas, căci acum ei sunt vērșnici. Datoria, care am dăsu

atunci, că ei contractaseră cătră țēră din cauza mea au contractat-o. Acum ce mai însemnă această nouă rēsplătire decātu, că ei sunt încă incapabili de a munci spre a căștigă pânea cu sudōrea frunței lor și de a hrăni pe mama și pe sora lor (aplause). Nu eu am dreptul să le dau această pālmuire și nu d-v. veți face-o, astăzi, cari-mi ați datu îndecitu de cătu meritu. Avēndu fie chiaru o mică scānteia de stimă și iubire pentru mine, nu veți voi să diceți fiilor mei fără nici unu temeu — nevrednici sunteți. Lăsați-le dăr în spinare pe mama și pe sora lor. Lăsați-mă să cred, că ei merita să pōrte această frumoasă sarcină și că tōtă viața lor vē vor dovedi prin fapte, că o merita. Lăsați-mă să mor cu această credință pentru fii mei (aplause)....

Adunarea națională a făcutu deja o rēsplătire, meritată sēu nemeritată, nu face nimicu, a-o face înse pentru același om de 2 ori este prē multu, și cu dreptu cuvēntu înlesnindu criticele, putem face rău țerei, cându acele critice ar putē prinde cătu de puțin și ele vor prinde vēđēndu-se rēsplățirea se dă de o cameră de amici, de o cameră, care are unu mandat ad hoc și am putē dice numai acela altu revisuirei. Ori-ce vom dice, ea nu are altu mandat dela națiune și cu tōte acestea, dă unu om o sumă de bani, care chiaru pentru onōrea lui, ar fi mai bine să se întrebunțeze astăzi, spre esemplu, pentru a cumpără mălaiu pentru puținii săteni, cari au lipsă, și se nu uitați, că decă elu nu întinde mâna aci, cum dicea ilustrul nostru confrate d. Ionescu, are fericirea d'a vedē, că mâinile tuturor Românilor i s'au întinsu totdeuna și i se întind în vreme ce bietul sătēnu, puțin sunt cei, cari i întind.

Voiți să-mi dați unu adăpostu. Dăr am 67 de ani, corpul meu este sdrobotit și numai are cine să-l țină, căci inima mi este și mai sdrobotită d'acele sfășieri, cari nu se mai pot vindecă. Prin urmare, vedeți, că adăpostul, care voiți să mi-l dați nu mai este aci, și nici la Belu, fiindu-că acolo am plătit jumătate locul și numai o jumătate mai sunt detor (mişcare). Dăr mi-ați datu cele mai mari apăostiri, cari se pot dă unu om prin cuvintele și prin votul de ieri, educațiunea națiunei ați făcut-o. Prin urmare, vē rog să vē uniți cu mine și să conjurăm împreună pe primul nostru să oprēcă acestu votu....

Decă voiți să-mi dați neapăratu unu adăpostu, singurul care imi mai rămăne acum, căci la vērșta mea și în starea în care sunt trebuie să fiu gata la fie-care momentu, ei bine dați-mi-l, uniți-vē cu toții fără șovăire, fără să vē lăsați să vē amēțescă necazul de momentu și fără să vē amēțescă iubirea de individ, slăbiciunea omenescă și adesea această slăbiciune omenescă a iubirei în politică, este totu atāt de vātămătoare decă nu și mai multu în produsul rēului ca și ura. Uniți-vē dăcu cu toții, puneți mâna cu tăriă pe vechiul nostru drapel, pe care este scris libertate, naționalitate și dreptate pentru toți, fără deosebire de partidă, fără ură și fără iubire, (aplause prelungite) și mergeți înainte, și cându în calea vōstră veți merge cu acel drapel, faceți-mi și mie rēsplățirea națională, d'a vē aminti din cându în cându că am fostu unu din servitorii acestui drapel, că cu dēnsul voi trăi, cu dēnsul voi muri fără nici o șovăire. (Aplause prelungite și repețite.)

D. președinte alu consiliului. I. C. Bratianu. Domnilor! onor. veteranu alu României celei noue, vechiul meu amic și vechiul meu camarad, cu care am trăit 40 ani, unu suflet în două corpuri, a dăsu adineaori, că au fost momente în cari unu din noi a vēđut alt-fel de cătu vedea celalalt și a dovedit această astăzi dela tribună că așa este. Pentru tōtă partea d'antăi am fostu cu toții, și eu împreună cu d-vōstră, în totul uniți cu d-sa. În partea a doua cred, că vechiul meu amic, sub impresiunea nenorocirilor, de care a vorbit și căroro, decă a putut să reziste și să mai trăiască, e numai puterea devotamentului cătră țēră sa, care l'a ținut în viață, sub impresiunea dică, a acelor nenorociri a scoborit votul nostru acolo, unde nu a fost intențiunea nōstră.

Domnilor, decă lumea grecă și latină s'a ridicat așa de sus, în cătu nu știu, decă omenirea va mai trăi atâtea secole ca să se ridice vreodată la acea înălțime, este că Grecii și Românii înălțau pe aci, pe cari îi serveau până a-i divinisa, făceau dintr'înșii semi-đei, ridicându-le temple și statue (aplause prelungite). Ast-fel sunt jocurile olimpice, templele semi-đilor și statuele, cari se mai găsesce chiaru astăzi și cari au datu putere și viață acelor popore și le-au făcut să ridice dezvoltarea omenirei acolo, unde nici o altă societate nu s'a putut ridică.

Cându voim și noi să mergem pe urmele acelor popore, nu veni dumněta să scobor votul nostru dela înălțimea, unde noi am voit să-l punem. Nu ț-am datu nimic: nici adăpostu, nici recompensă;

fr-amu ridicatū numai unū templu, unde vei locui, decă vei voi, pentru gloria dunitale și a țerei, care și l'a ridicatū. (Aplause prelungite...) Noi ne vomu face datorita și credū, că templulū celū vomū redicā nu va fi celū din urmă și tinerimea acēsta, care-lū redicā, va dā și ea modele întrinsulū (Aplause prelungite.)

D. C. A. Rosetti. Numai câte-va cuvinte voiū dice. Domnilorū, Domnulū primū ministru, acum ca totdeuna...

D. președinte alū consiliului. Te am biruitū. (Aplause prelungite.)

D. C. A. Rosetti: Acum ca în totdeuna m'a biruitū. Dér acum ca totdeuna sunt ore-carī globulețe în mintea și în inima unū omū pe cari nimenī nu le birue. Acele globulețe sunt singurile, cari în micī lucrurī ne despartū și cari în acestū momentū iēra-și ne despartū.

Domnilorū, veți face chiarū unū templu, dér fiți siguri, că nici eu, nici unulū din fii mei nu va intrā în acelu templu, pe câtū timpū nu va fi ziditū de ei înșiși în unire cu națiunea.

D. președinte alū consiliului. Fiii dunitale ū vorū face o gloriā, ca sē-ți facā lēgānū de mātase și se te legene în acelu templu. (Aplause.)

D. C. A. Rosetti. Națiunea d'a dreptulū pōte sē ilū facā, dér nu reprezentanții camerei de revisuire. (Aplause.)

Diverse.

(Concertū și balū în Clușiū.) Concertulū împreunatū cu balū, ce sē va arangiā în favorulū societăței de lecturā „Julia“ a junimei romāne dela universitatea Franciscū Iosifū I din Clușiū se va dā în 1 Martē st. n. 1884 în sala redutei urbane. În pauza cea mare vorū prezentā p. o. publicū 12 junī, în costume naționalī, jocurile istorice „Calușerulū și Bātuta.“ Începutulū la 7 ore sēra. Comitētulū arangiatoriū: Nestorū Vārăreanu, președinte: Augustinū Chețianu, secretariū: Alesandru Șandorū, Constantinū Popū, Demetriu Ciuta, Dionisiu Longinū, Emiliu F. Negruțiu, Georgiu Moga, Georgiu Prunașiū, Georgiu Verticū, Ioanu Elekes, Iuliu Dombradi, Iuliu Grecu.

(Reuniunea meseriașilorū din Săliște) va arangiā astăzi Jēi în 2 Febr. o petrecere cu jocū în sala școlēi gr.-or. din opidulū Săliște.

(Reuniunea industriașilorū sași) din Brașovū a ținutū Dumineca trecutā adunarea ei anualā generalā. Au fost de față 52 de membri. S'a discutatū raportulū despre activitatea reunitiunii în decursulū anilorū 1882 și 1883, din care se vede, că în acești doi ani reuniunea a desvoltatū mai multā activitate și că a realizatū multe lucrurī bune și folositorē spre înaintarea scopului ei. Raportulū acesta precum și acela alū casarului se încuviințēzā. Urmarā propunerile. Președintele Dück împărtași în fine, că comisiunea, care este însărcinatā din partea Reuniunii sē se ocupe cu estinunea revisiunei convențiunii vamales cu Romānia lucrēzā în fiecare Mercuri dela 6—8 ore sēra în localulū Reuniunii și provōcā pe toți membrii interesați ai Reuniunii sē iea parte la consultațiunī și sē dea deslușirile necesare. În fine se decide, că Mercurēa viitorē sē se începā discusiunea și asupra proiectului de lege privitorū la industriā, ce a fostū prezentatū dietei.

(Nouā catedralā catolicā în București.) Cetimū în „Romānulū“ următoarea notiță caracteristicā: Vineri 3 (15) Februaru se va inaugurā noua catedralā catolicā în strada Fântānei. La 10 ore a. m., Misā Pontificalā cu musicā și predicā în limba italianā de Escelența Sa Mons. Archiepiscopulū, în fine indulgență și bine-cuvēntare papalā. La 3 și jumātate ore p. m., vecernie în cāntū gregorianū, predicā în limba romānā, Te-deum, bine-cuvēntare cu Prē-St.-Sacramentū alū altarului. Domnii Sparapani și Petrovič vorū bine-voi a cāntā, primulū „Laudate Dominum“ de Bernardoni, la sf. Misā, ér alū duoilea „Laudate pueri“ de Zingarelli la vecerniā.

(Unū Hercule romānū în Parisū.) „Figaro“ din Parisū, spune că s'a redeschisū circulū Molier. Trupa se compune din d-nele Paquerette, Irma Viola, Lea d'Asco și d-nii Wavasseur, gimnasticū de prima ordine; Drevon, renumitū trăgătorū cu pistolulū, Wagner etc... San Marin. În privința acestuia din urmă, ecā ce dice „Le Figaro“: „D. San Marinū, unū studentū în dreptū, originarū din Romānia, și-a desvoltatū muschii în modū estraordinarū la vechiulū gimnasiu dela Sorbona, unde rivalisā cu Paul Monnet, supranumitū Herculele Odeonului. D-sa ridicā greutăți enorme și jonglezā cu ghiulele. Presentatū de curēndū d-lui Molier, a bine-voitū a se pune la dispozițiunea sa pentru unū numēru din programū.“

(Nuntași innecați în Tisa.) Duminecā în 12 Feb. plecā din Domrad unū mire împreunā cu nuntași și sē duse la Czygrand, ca sē aducā de acolo mirēsa. Ca sē ajungā la satulū, unde se aflā mirēsa, trebuia sē trecā peste Tisa. Cāndū ajunserā nuntași la Tisa trecurā cu cea mai mare pazā, înșirāndu-se căruțele cātū era Tisa de latā și așa scāpara toți întregi. Cāndū sē întōrsērā însē nuntași dela Czygrand cu mirēsa, fiindū toți veseli și amețiti de vinū își uitārā, că ghiata în Tisa este slabā și dādurā cu toții nāvalā cu căruțele pe ghiatā. Erau 7 căruțe, în care sē aflau 35 de omeni. Deodatā se audi o pocniturā grozavā și dupā aceea strigāte înfricoșate. Dupā cari urmă o profundā tacere. Toți nuntași se cofundārā sub ghiatā și valurile înghițirā pe acești nenorociți. Dintre toți cāți erau în căruțe nu scāpā, decātu numai bietulū țiganū, care dicea cu dipla (violina).

(Amorū forțatū.) De multe borobōte se mai apucā amoresații! Așa, ieri, unū individū, căruia îi căduse troncū la inimā (cum se dice), Mariā Lăzārescū, o fatā fōrte de trēbā, a voitū s'o ia cu forță într'o birjā. Biata fatā se abātea în brațele moicului și erā sē fie dusā, decātu sergentulū nu intervenia spre a scāpā pe fatā, scāpāndū în același timpū și pe necunoscutulū, care o tuli la gōnā și se facū nevēdūtū. („Telegrh“.)

(Unū procesū fōrte ciudatū.) Franciscū Rolleczeck, în etate de 79 de ani, servitorū în cancelaria ministeriului de finance din Viena este de totū jalusū pe nevasta sa, Maria, care e numai de 24 de ani și cu care s'a căsătoritū numai acum trei ani. Causa la acēstā jalusiā a dat'o împrejurarea, că nevasta sa a închiriatū unū cabinetū din locuința lorū la unū oficerū de cavaleriā, cu numele Alecsandru Gillich. Acestū domnū care este mai tinērū cu 5 ani decātu bărbatulū, se purtā de totū complasantū cu tinēra femeā, aducēndu-i din cāndū în cāndū pōme și jurnale, ba întreținēndu-e chiarū și cu lectura. Acēstā complasantā din partea chiriășului a cădūtū greu la inimā jalusului bărbatū. Trēba veni între elū și nevastā-sa la dare de sēma, apoi la cērtā și în cele din urmă la pēruelā. Odatā cāndū Rolleczeck arētā poftā de a se luā la cērtā cu nevastā s'a, d-lū Gillich (celū de 74 de ani) luā partida nevestei. Acum ambii unchiași se repeđirā unulū la altulū și se tractārā voinicesec cu pumnii, pānā ce amendoi cădūrā josū obosiți. Oficerul Gillich și-a scrintitū chiarū o mână. Biata nevastā, vēđēndū pe apēratorulū sēu cădūtū josū încercā pe bărbatū-sēu cu imputāri. luā unū hēța nu prē subțire și mi-lū țesēlā cum se cade. Acum se înfățisārā tustrei la judecatā. Rolleczeck fū acusatū pentru vātāmare trupescā causatā lui Gillich, érā elū acusā pe nevastā-sa și pe Gillich, pentru vātāmare de onōre. În decursulū interogatorului dise nevasta: „D-le judecatorū! lucrulū s'a petrecutū astfelū: Cei doi domni au săritū unulū asupra altuia ca doi cocoși, cāndū se batū, dér îndatā au cădūtū amēndoi josū de slābiciune. Nu bărbatulū meu a vātēmatū pe d-lū Gillich, ci acesta s'a încurcatū numai într'unū covorū cădēndū și și-a scrintitū mână.“ Isprāvindu-se interogatoriulū, apēratorulū lui Gillich a înduplecatū pe ambii acusatori seși retragā acusațiunea.

(Mulțămītā publicā.) Visitāndū scōla nōstrā confesionalā ilustrulū domnū Ludovicū Biro, secretariu guvernialu în pensiune, proprietariu mare în comuna Vingardū și vēđēndū, că ne lipsescū cărți de învățāmētū a binevoitū a donā pentru pruncii cei lipsiți 30 de esemplarie legendare romānesē precum și 30 tăblițe. Pentru acestū darū marinosū primēscā ilustrulū domnū donatorū sincera nōstrā mulțāmītā.

Roșia de Secașū în 3 Februaru 1884.
Ioanū Deacū, Procopiu Ivanā,
parochu gr.-cat. ca direc-torū școlasticū.

Nou abonamentū la „Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Februaru st. v. se începe unū nou abonamentū, la care invitāmu pe onorații abonați, amieci și sprijinitori ai fōiei nōstre. Ne rugāmu sē ni se arate adresele esactū precum și ultima poștā.

Domnii noi abonați, și cari n'au achitatū costulū abonamentului sunt rugați a ne trimite banii sēu directū prin mandatū postalū, sēu prin Domnii, la cari au subscrisū abonamentulū.

Prețulū abonamentului, ce se pōte trāmite mai ușorū prin mandate postale, este:

pentru Austro-Ungaria cu posta: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe șēse luni 5 fl.; pe anū 10 fl.

pentru Romānia și alte țeri esterne: pe trei luni 7 franci, pe șēse luni 14 franci, pe anū 28 franci.

Scrisorile sunt a se adresā la Redacțiunea „Gazetei Transilvaniei“ în Brașovū.

Concursū.

Pentru 8 ținēri, cari dorescū a fi aplicați la meseriū din partea Reuniunei sodalilorū romāni din Clușiū, pe basa §-lui 6 din regulamentulū Reuniunei, subscrisa comisiune escrie concursū. — Dēla concurenți, cari potū fi ori din care parte a Transilvaniei, cu preferință din partea nordicā și vesticā, se recere:

1. Carte de botezū, că au etatea de 14 ani, și că sunt de origine romāni.
2. Atestatū că au cunoscințele, ce se predau în scōlele primarie, și pre lāngā limba maternā posedū și elementele unei limbe străine (germanā sēu maghiarā).
3. Sē producā oblegațiune dela părinți sēu tutori, că-i vorū lāsā în totū timpulū statoritū la măiestrulū, unde i-a așēdatū comisiunea, și că în casū de lipsā, îi vorū provedē cu îmbrēcāminte, érā la casū, cāndū îi vorū luā dela măestru, vorū reitōrce Reuniunei tōte speșele.
4. Elevii se vorū așēdā la măiestriā la dorința lorū, în ori și care cetate a Transilvaniei, mai cu preferință însē în Clușiū, pentru a putē fi supraveghiați din partea comisiunei conformū regulamentulū.
5. Concurenți au de a produce atestatū legalū despre paupertatea părinților lorū.
6. Acei concurenți, cari din cauza depārtaței nu se potū prezentā înaintea comisiunei subscrise, au de a produce atestatū medicalū despre desvoltarea corporalā și întregitatea organelorū.
7. În suplicā au de a-și descoperi dorința, că la ce măiestriā dorescū a fi aplicați.

Între mai mulți concurenți se vorū preferi conformū §-lui 20 din regulamentū: a) Pruncii dela sate, despre cari se pōte presupune, că în urma nexului lorū familiar eventualmente se vorū așēdā ca măiestri în comuna lorū natalā sēu în altā comunā ruralā. b) Între condițiuni egali, vorū fi preferiți orfanii de ambii părinți, apoi cei de tatā. c) Între diversele măiestrii, la cari dorescū a fi aplicați, se vorū preferi aceia, cari dorescū a fi aplicați la rotāriā, fūrāriā, butnāriā, māsārīā, carpentārīā sēu lemnārīā, cojocārīā, cismārīā grōsā, pālārīā, curelārīā și funārīā.

Suplicele instruite conformū acestui concursū sunt de a se subșterne la președintele acestei comisiuni în Clușiū pānā în 2 Martē st. n. a. c., cāndū cei ce se vorū prezentā în persoanā, se vorū și esaminā prin comisiune conformū regulamentulū, și dupā aceea se vorū așēdā pe la măiestri, pe cari i plătesce comisiunea amēsurați contractului, ce se va încheiā cu respectivii măiestri.

Comisiunea Reuniunei sodalilorū romāni din Clușiū încredințatā cu așēdarea învățācelorū romāni pe la măiestri.

Clușiū în 22 Ianuariu 1884.

Basilin S. Podōbā,
pres. com.

Dr. Isacū,
sec.

Prin desființarea filialelorū nōstre

în PARISŪ, LONDRA, BRUXELA și ROMA

sunt acama de vēndare — conformū desemnului 16.307 cēsornice remontoir de aurū veritabile de Geneva pentru dame, cari mai înainte au costatū 75 fl. acum numai cu 30 fl., aceleași cēsornice pentru bărbatī, cari mai înainte costā 90 fl., acum numai cu 35 fl., și 8720 de cēsornice remontoir de aurū verit. Washington, cu câte 9 fl. 75 cr., în locū de 36 fl., mai încolo 4003 cēsornice anghirā (ancere) verit. de Geneva, cu 17 rubine, numai cu 8 fl., în locū de 18 fl., și 2223 de cēsornice de Elvetiā, de totū bune si sigure, durabile și esacte cu câte 4 fl. 75 cr., în locū de 15 fl.

Cine voescē sē cumpere din aceste cēsornice va căpētā o garanțiā realā în scrisū pe 3 ani, că vorū merge esactū si că nu vorū stā niciodatā, și afarā de acēsta se aflā împachetatū alătura cu orologiulū — gratis ca darū —: 1. părechīā cercei de aurū de 14 carate, probate de oficiulū c. r. din Viena, cu buchete de mār-gēnū si emailate; unū lanțū auritū de dame cu cūcure, cu medalionū în patru colțuri, cu 12 fotografii picante de Parisū; o cruce auritā cu chipulū lui Christōsū; 1. părechīā de nasturī pentru manșete, gravați, cu masinā; 1. amnarū, ce luccescē nōpcea; 1 figurētā sculptatā de spumā, cu rose sēu figurī, cai etc. cu 234 de articule diferite de luccū din aurū și argintū.

20 de florinī dāmū îndereptū, decātu numitele obiecte nu sunt nouē și nu dupā cum amū arātātū, prin urmare nici o comandā nu e riscatā.

Se espedēzā în fiecare țī afarā de sērbătorilū creștine: Pasēi, Rosaliī și Crāciunū.

Adresa: Genfer Uhren-Alianz
1., Adlegasse 1B. WIEN.

Numere complete dela începutulū anului sē mai aflā.

Editorū: Iacobū Mureșianu.
Redactorū responsabilū: Dr. Aurel Mureșianu.
Tipografia: Ioanū Gōtt și fiū Henricū.